

HZ-toernooi 2022

Inleiding

Drie jaar geleden was het laatste HZ-toernooi. Corona gooide twee jaar roet in het eten. BTW-plicht en een misschien niet al te grote financiële buffer dwongen de organisatie het inschrijfgeld fors te verhogen. Toch waren er nog net iets meer dan 200 deelnemers. Mooi toch.

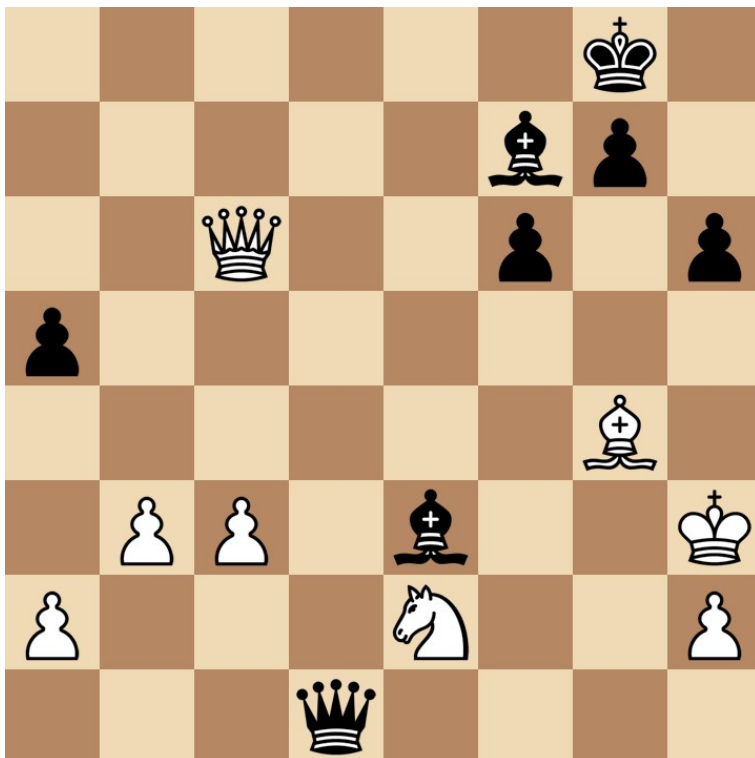
Op basis van mijn FIDE-rating van 1959 was ik 92^e geplaatst en eindigde ik als nummer 99 met 4,5^e punt uit 9 (of eigenlijk 4 uit 8, want de 2^e ronde had ik een bye genomen). Omdat mijn KNSB-rating zo'n 100 punten lager is kan ik tevreden zijn met het resultaat.

Maar waar gaat het nu om? Of je ratingwinst boekt of dat je leuke partijen speelt? Het laatste toch! En dit jaar had ik gewoon 8 leuke partijen. Twee keer won ik, twee keer verloor ik en ik speelde vier keer remise.

Gemiste kansen

Drie keer miste ik een offermogelijkheid. Laat ik daar maar mee beginnen. Eens kijken of jullie het wel zien. Jullie hebben natuurlijk het voordeel dat je weet dat er "iets" in de stelling zit. Voor de antwoorden: zie achteraan dit verslagje.

Tegen Collin Boelhouwer miste ik met wit zelfs twee kansen vanuit dezelfde stelling:

Wit is aan zet.

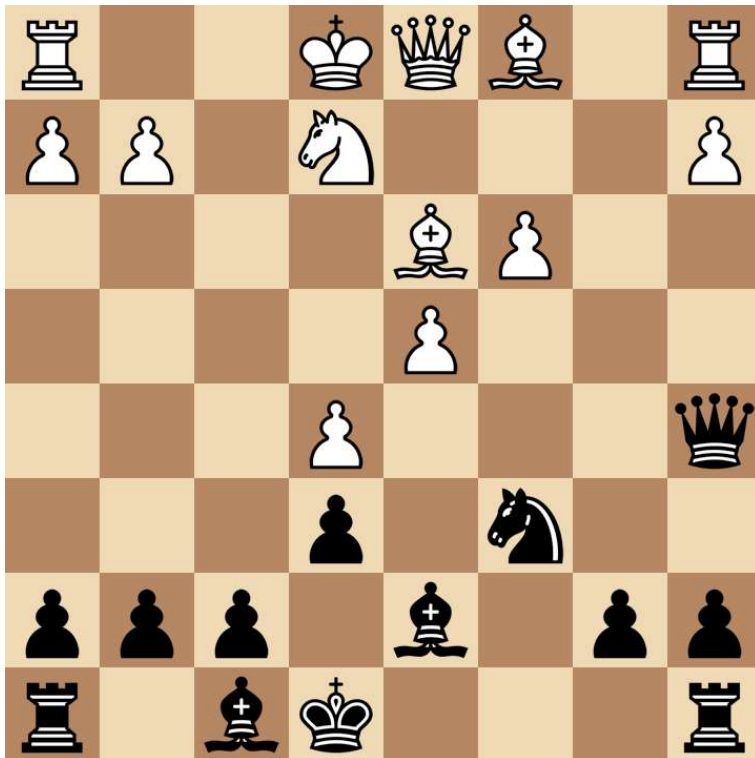
Vraag 1: Hoe kan wit winnend voordeel behalen?

Niet met 38. Dc8+ wat ik speelde, maar na 38....Kh7 39. Df5+ Lg6 kon ik weer afwickelen naar een stelling die er erg remise-achtig uit ziet.

Vraag 2: Hoe?

Ik zag het allebei niet. Ter verdediging: ik zat in grote tijdnood.

Dat was niet het geval in mijn laatste ronde partij tegen Fardin Hematyar. Ik had net 11....Da5 gespeeld en zag dat ik dan met mijn paard op d4 kon slaan, want de c-pion staat gepend. Wit deed vervolgens 12.Pe2 en toen ontstond de volgende stelling:

Vraag 3: Hoe kan zwart winnend voordeel halen?

Bijzonderheden

Alle acht partijen werd er geopend met het twee velden opspelen van de e-pion. In de witpartijen is dat niet zo bijzonder; ik open immers altijd met 1.e4. Maar vier keer die zet met zwart tegen krijgen is wel bijzonder. En dat werd dus vier keer een Siciliaan, wel elke keer een andere.

Ook speelde ik drie keer mijn dame in de opening naar f3 (met wit) of f6 (met zwart). Twee keer was het theorie, de derde keer niet, maar wel kreeg ik daardoor winnend voordeel.

Ik trof geen enkele buitenlander. Nee, gekker nog, ik speelde tegen 4 Zeeuwen (ik tel Nieuwelink en Boelhouwer even als Zeeuwen mee, ondanks hun woonplaats die buiten Zeeland ligt). Ik meende dat ik alleen tegen Nieuwelink ooit een officiële partij had gespeeld, maar die kan ik dan weer nergens vinden. Maar ik bleek vier jaar geleden ook al tegen Boelhouwer gespeeld te hebben op het HZ (tenminste dat vertelde Collin me). Ik wist wel dat ik een keer door een De Feijter van het bord getikt was, maar dat was Niels (volgens David en die wist ook te vertellen dat ik zijn broer al drie keer als tegenstander had gehad met drie keer een andere uitslag).

Het was warm, elke dag werd het warmer, de warmte bleef ook in de zaal hangen. Maar het was altijd nog beter dan buiten. De warmte bepaalde wel de kleding: naveltruitjes voor de

jongere dames, korte broeken voor vele heren. Modebewust ben ik niet. Zeker niet, maar dan nog zag ik wel dat sommige mannen nogal bijzonder gekleed waren: een combi van een hoedje, een stropdas op een polo en een trainingsbroek viel me het meest op, maar ook de diep uitgesneden shirts van de imposante Duitser Weber en ik zag zelfs nog een enkele driekwartbroek en een bijzonder ingestoken bretel. Dan waren er ook nog de hoofdbedekkingen, zoals de hoofdband van Peter Kalisvaart en de hippe pet (met mooie klep) van Ricardo (jawel hoor) Klepke.

Dan was er het scan-apparaat waarmee “at random” mensen gescand werden op het bij zich hebben van een “device”. Die van mij (een mobieltje) lag veilig in de auto.

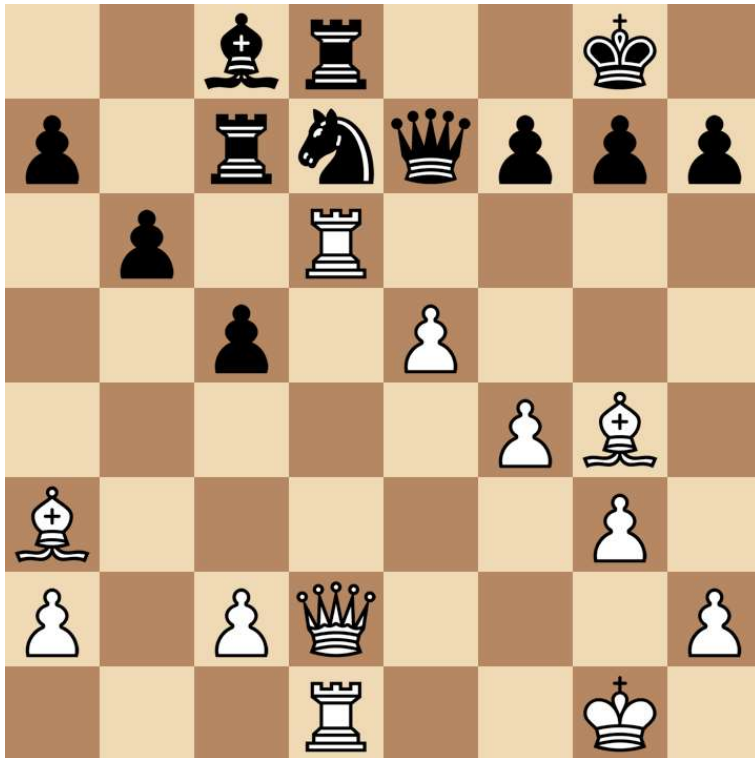
Tenslotte: ik heb me bezondigd aan een zet die mogelijk illegaal/onreglementair was. Op mijn notatieformulier (in mijn partij tegen David de Feijter) schreef ik 37.Pf4R. David, die ook niet veel tijd meer had, trok evenwel een gezicht waaruit niet bleek dat hij over mijn remise-aanbod aan het nadenken was. Toen ik dat waarnam vroeg ik aan hem of ik eigenlijk hoorbaar (of überhaupt) remise had aangeboden. Volgens hem niet. Remise aanbieden nadat je je klok hebt ingedrukt mag niet (toeschouwer Hans Welten was er bij en meldde dit ook; dat was natuurlijk ook niet toegestaan, want hij mag zich niet met een partij van een ander bemoeien). David nam mijn te late remise-aanbod evenwel meteen aan, zonder een zet te doen. Mag dat dan weer wel? Of is het zo dat zowel ik, Hans als David straf verdienen. En welke dan? Is er een “VAR” die de remise nog kan terug draaien?

Mijn winstpartijen

Mijn eerste twee partijen won ik. De eerste ronde mocht ik tegen ene Egbert Hulsman, lid van liefst 3 schaakclubs. Zijn KNSB-rating (alle ratings die vermeld zijn KNSB-ratings) was zo'n 600 punten lager dan die van mij, maar zijn openingsbehandeling was niet slecht. Integendeel, hij leek het Schots (met 4....Dh4) heel goed te kennen. Die bestrijdingswijze van het Schots houdt in dat je met zwart de witte e-pion wint en dat wit als compensatie een ontwikkelingsvoorsprong heeft, het loperpaar en dat zwart vaak niet meer kan rokeren.

Hij week echter van dat pad af door die pion niet te winnen en te gaan verdedigen. Tsja, toen had wit een ontwikkelingsvoorsprong, het loperpaar en evenveel materiaal. Ik speelde het allemaal niet op zijn best, maar hij ook niet.

Na 23 zetten kan zwart geen vin meer verroeren, kijk maar:

Wat je dan vaak ziet is dat (in dit geval zwart) maar materiaal gaat “offeren”. Ook hier, want na mijn 24.Lb2 volgde 24...h5 25.Lxh5,g6 (met remise-aanbod, nou ja) 26.Lxg6 en overgave. Voor de hele partij, zie: <https://www.chess.com/analysis/game/pgn/4NYAMGmpqk>

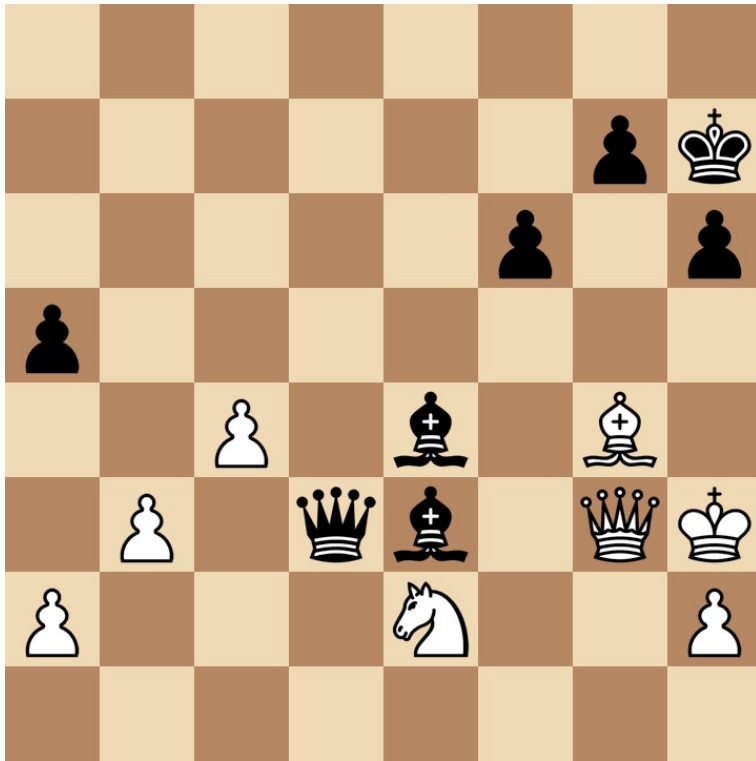
Mijn tweede zege was tegen Joey Brokaar, een speler van Spijkenisse 1, dat op het één na hoogste niveau van Nederland speelt. Om heel eerlijk te zijn: hij maakte zijn 200 punten hogere KNSB-rating niet waar. Ik stond heel snel heel goed. En over die partij valt verder niet veel te vertellen. Speel hem maar gewoon na:

<https://www.chess.com/analysis/game/pgn/29grqhdnRL>

Mooiste zet

Natuurlijk is het arbitrair wat de mooiste zet in mijn partijen is geweest. Ik weet het. Logisch is dat je een zet van jezelf kiest. Maar ondanks dat het onmogelijk is objectief te zijn vind ik dat Collin Boelhouwer de schoonheidsprijs verdient.

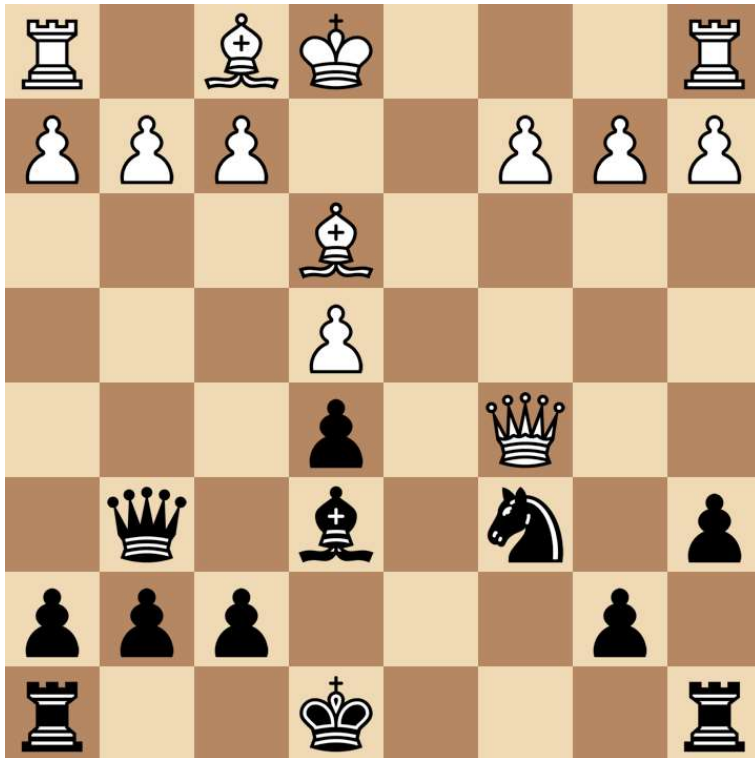
Vraag 4: Ziet u welke zet Collin (met zwart) in deze stelling deed? (NB: er zijn twee goede antwoorden)

Mijn verliespartijen

In mijn 4^e partij mocht ik met zwart tegen Kees Nieuwelink, een leeftijdgenoot van me en zeker ook een betere schaker. Toch voelde ik me niet kansloos. Waarom zou je? “Mijn” variant op het Siciliaans kwam op het bord. Natuurlijk is dat niet de beste methode om de Siciliaan te bestrijden, maar het levert wel vaak leuke partijen op. Nu ook weer.

Vaak offer je met zwart de d-pion. Nu ook weer. De compensatie zit hem er in dat je kan aanvallen op de damevleugel. Lastig is wel dat je als zwart niet altijd kunt rokeren. In deze stelling

zag ik twee mogelijkheden: 13...Tc8 en 13.....Dxe4. Volgens de engine zijn dit ook de twee beste zetten. Of eigenlijk is er maar één goed.

Vraag 5: welke zet zou u doen? Ik deed de verkeerde, omdat ik een mooie zet van Kees niet voorzien had. Met een kwaliteitsoffer probeerde ik nog wel de meubelen te redden, maar dat lukte absoluut niet. Als je wilt zien hoe Kees mij op een Nul trakteerde:

<https://www.chess.com/analysis/game/pgn/5EH17XrKJE>

Over de verliespartij tegen Collin Boelhouwer is hiervoor al voldoende geschreven. Als je hem wilt naspelen: <https://www.chess.com/analysis/game/pgn/3kCjDapRLa>

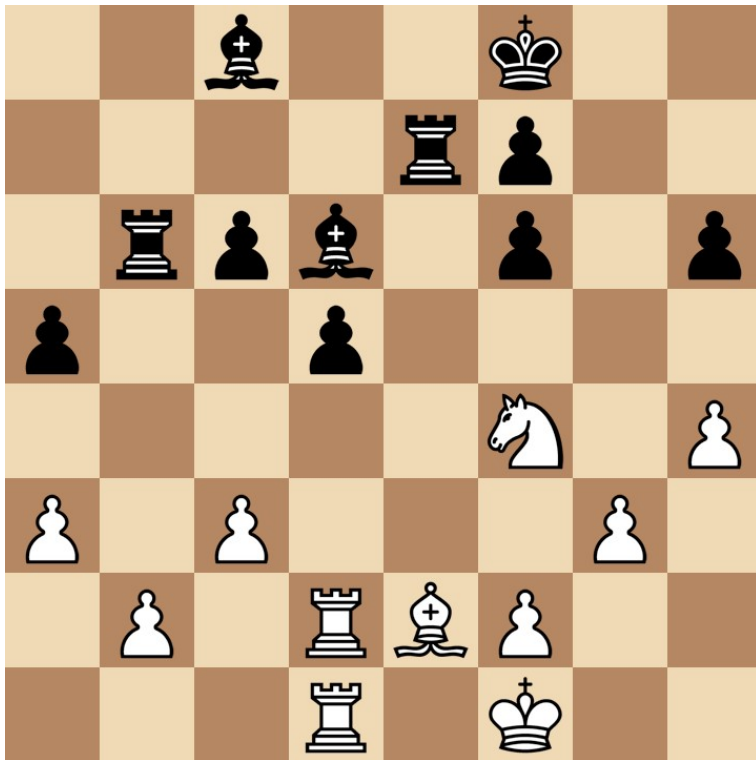
Degene die deze partij naspeelt ziet iets bijzonders: ik speel 2.Pf3 in de Siciliaan. Bewust? Nee. Ik was (voor mij zeer ongebruikelijk) te laat achter het bord. Dat vind ik al niet chique tegenover mijn tegenstander, maar het verstoort ook mijn voorbereiding waarin ook het vijf minuten voor de partij gedachteloos rondlopen hoort. Gelukkig kon ik met 3.c3 nog in een voor mij wat meer bekende stelling terecht komen.

Vier remises, maar geen salonremises

Inderdaad, het waren geen salonremises. Zeker niet. En toen tot remise werd besloten stonden er eindspelen op het bord die best doorgespeeld hadden kunnen worden. Die partijen verdienen dus zeker aandacht.

Tegen Gilian Honkoop met wit

Tegen Gilian Honkoop had ik het moeilijk en moest ik me, na zwarts 17...Te5 beperken tot verdedigen. De goede zetten vinden kostte tijd en dus kwam ik in tijdnood. In deze stelling

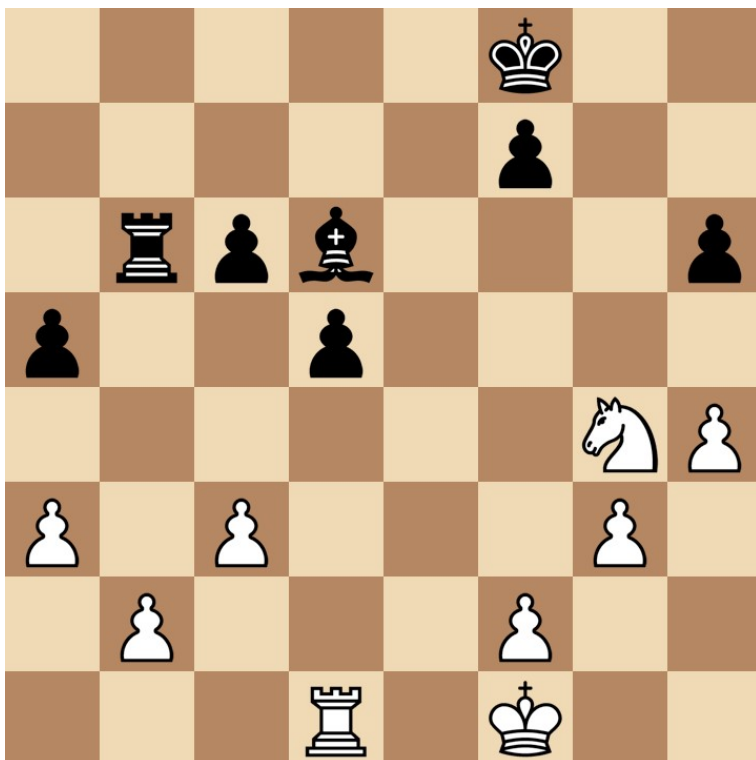

speelde ik 38.Ph5 en toen ik het stuk losliet zag ik al dat het fout was.

Vraag 6: Ziet u wat zwart kan doen (en trouwens ook deed).

Vraag 7: Maar ziet u ook welke truc ik daarna kon doen (en ook deed) en zo toch nog enigszins de stelling in evenwicht kon houden.

Even later stond het zo:

Zwart is aan zet en denkt langdurig na. Waarover? Over direct slaan op b2 of slaan op b2 na het wegjagen van het paard met 42....h5. Hij kiest voor 42....h5, zodat ik niet een vrijpion op de koningsvleugel krijg. Hij kan dan probleemloos op b2 slaan, mijn andere pionnen op de damevleugel oppeuzelen en de partij winnen. Dacht hij. Maar weer heb ik een truc en ik was dan ook blij dat hij zijn h-pion opspeelde.

Vraag 8: Ziet u wat ik speel na 42....h5 43. Pe3, Txb2?

Na nog een ongelukkige keuze van zwart bood hij remise aan, wat ik direct aannam om er pas later in bed achter te komen dat ik na 48.Tc5 een eindspel had kunnen bereiken dat beter voor me was. Of ik dat eindspel zou kunnen winnen betwijfel ik, maar verliezen kon ik het zeker niet.

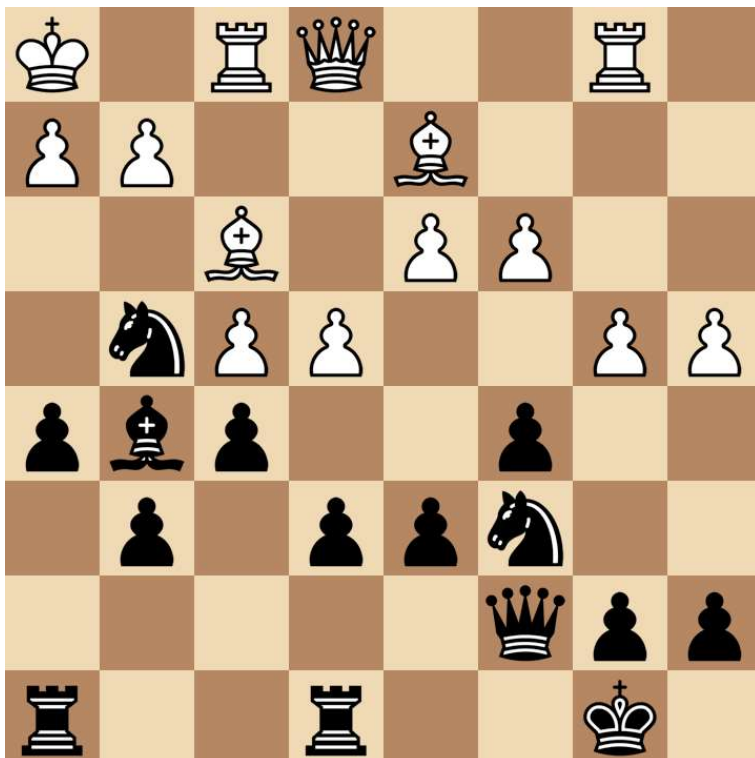
Wil je de hele partij naspelen: <https://www.chess.com/analysis/game/pgn/2uHmUBZwot>

Tegen Stan Cortenbach met zwart

Ik had me niet voorbereiden. Gelukkig maar, want hij speelde 2.Le2 in de Siciliaan. Die zet had ik nog nooit gezien. Het is eigenlijk best een interessante optie. Dus niet raar opkijken dat ik die zet ook ga spelen in plaats van “mijn” Alapin.

Stan is lid van Discendo Discimus uit Den Haag, opgericht in 1852. De club speelt al meer dan 75 jaar in hetzelfde clubgebouw. Daar komen wij met De Zwarte Dame niet aan, maar dat kan ook niet, want wij bestaan “nog maar” 66 jaar. Maar we spelen wel al 66 jaar in Ons Dorpshuis in Kruiningen.

We rokeerden tegengesteld en nadat ik met mijn loper een paard op g5 had geslagen ontstond deze stelling

waarin wit me verraste met 19.b5, terwijl ik verwacht had dat wit “gewoon” op g5 zou terug slaan.

Vraag 9: Met welke zet won zwart, na 19.b5, een pion?

Ik won dus een pion, maar ik speelde het daarna niet handig en moest me tevreden stellen met remise.

Als je de hele partij wilt naspelen: <https://www.chess.com/analysis/game/pgn/2ZwP4ozhJN>

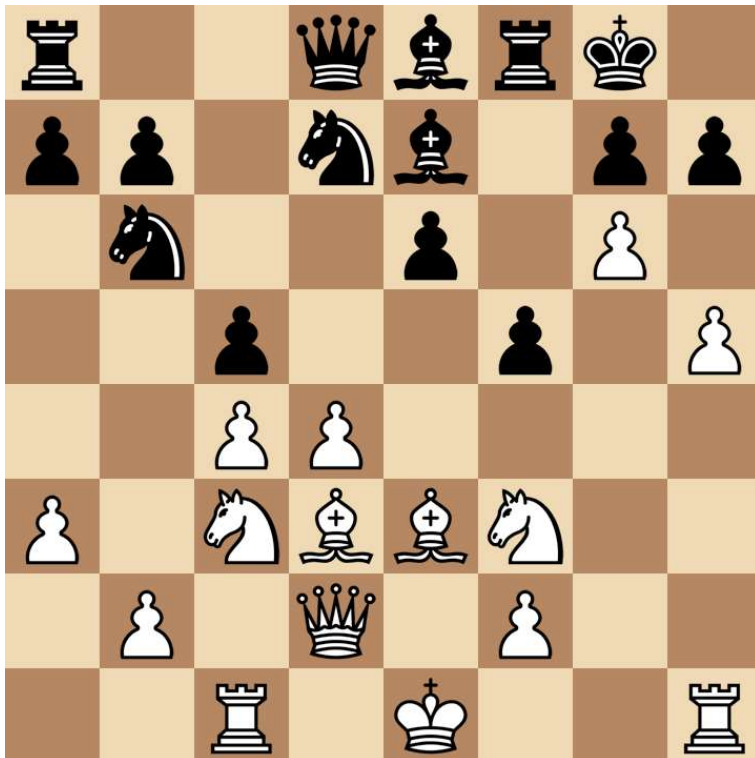
Tegen David de Feijter met wit

Laat ik maar beginnen met de analyse van Joey Grochal op de site van Goes: *In de 8e ronde was de remise tegen Peter van der Borgt in een knotsgekke partij nog aardig te noemen. In de analyse bleek wel dat Peter op het juist moment remise had aangeboden want vrijwel geforceerd had zwart een toreneindspel gekregen wat heerlijk te melken was geweest vanwege de losse witte pion op h5.*

Het gaat mij om de kwalificatie “knotsgekke partij”. Wat bedoelt Joey hier nu mee? Probeert hij een keer empathisch te zijn en bedoelt hij eigenlijk dat het een partij van twee knoeiers is, wat zeker zo is. Of is hij eigenlijk jaloers dat twee spelers een soort “god-zegene-de-greep-strategie” hebben en zich blijkbaar niet interesseren voor de gevolgen voor hun rating. Ik weet het niet. Overigens heb ik wel knotsgekkere partijen gespeeld.

Het is moeilijk om uit een knotsgekke partij een fragment te kiezen. Speel hem dus maar na: <https://www.chess.com/analysis/game/pgn/59UCbgw1ZQ>

Nou ja, toch nog een fragment:

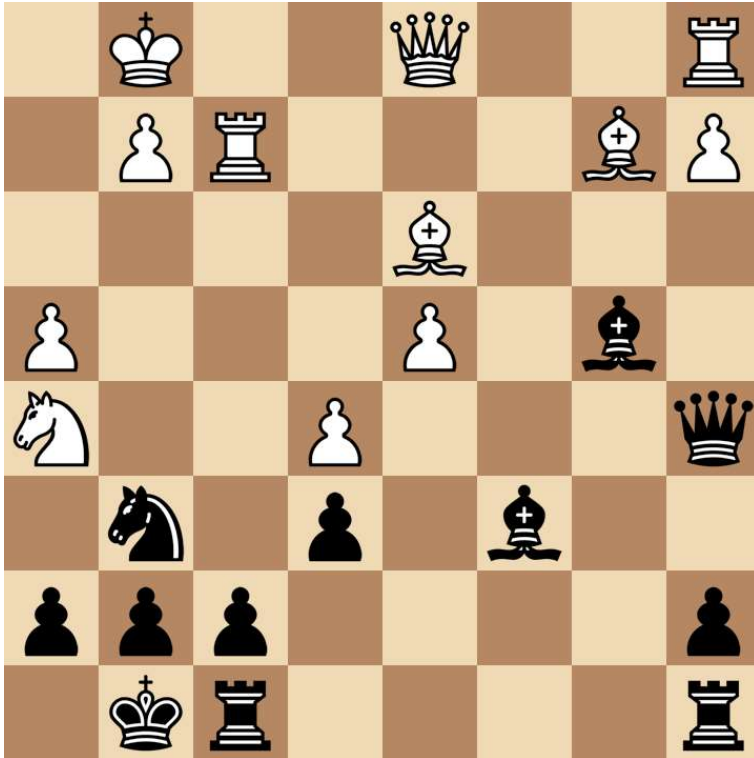

In deze stelling had ik (met wit) net 17.g6 gespeeld met als bedoeling om na 17....hxc6 18.h6 te spelen (volgens de engine “aardig”, maar ook niet meer dan dat) en na 17....h6 18.Lxh6 (volgens de engine winnend). David speelde echter 17....cxd4, dat hem een pion kostte.

Tegen Fardin Hematyar met zwart

De laatste ronde. Meestal ben ik er dan wel klaar mee en ben ik bereid snel remise te spelen. Een rustige opening kan helpen. Nou, dat werd het niet. Kijk maar naar het plaatje bij vraag 3. Het werd ook nu weer een (ik hou die term er maar in) knotsgekke partij. Ik dacht heel slecht te staan en dat wit me van het bord kon offeren. De engine ziet het uiteraard anders.

Op een gegeven moment stond het zo, met zwart (dat ben ik dus) aan zet:

Ik zag me al van het bord gespeeld worden door iets als Pf6+, gevolgd door een dame die op de koningsvleugel zou komen, een opstomende h-pion, het looperpaar dat ook nog een duit in het zakje zou doen. Natuurlijk keek ik hier naar 20....Le7, waarna de engine vindt dat het -1,27 is (oftewel: zwart staat beter; ik zie dat nog steeds niet). Maar beter leek het me (potentiële) aanvallers te ruilen en ik zag hier een zettenreeks met een dame-offer dat tot dame- en loperruil zou leiden.

Vraag 10: Ziet u wat ik zag en wat ook op het bord kwam?

Toch ga ik daarna nog in de fout, maar gelukkig ziet wit niet dat het eindspel waarin hij is beland gewonnen voor hem is.

Naspelen?: <https://www.chess.com/analysis/game/pgn/4hPxYTsgzW>

Antwoorden

1. Eigenlijk is het best simpel: 38.Da8+, Kh7 39.De4+ en de looper op e3 gaat verloren. Natuurlijk kan zwart nog 39....f5 doen, maar na 40.Lxf5+,g6 41.Lxg6 gaat de looper op e3 er echt af. Misschien dat zwart dat eindspel (met twee pionnen minder) remise kan houden vanwege de open positie van de witte koning. Maar dan moet wit wel zo nu en dan een mindere zet doen.

2. Ietsje moeilijker, maar als je voldoende tijd hebt zie je 40.Dxg6+,Kxg6 41.Pf4+,Lxf4 42.Lxd1 wel. Er resteert dan een eindspel met ongelijke lopers en gelijk aantal pionnen. Dat zou toch remise moeten worden.
3. Voor mij te moeilijk, omdat ik na mijn damezet (naar a5) alleen gezien had dat pion c3 gepend stond, niet dat ik die pion ook gewoon kon slaan met mijn dame. Als je dat wel ziet is het simpel: het paard op e2 is overbelast en kan niet tegelijkertijd pion d4 en pion c3 dekken, dus: 12...Pxd4 13.Pxd4,Dxc3+ gevolgd door Dxd4.
4. 42....Dd1 (of Db1) en ik kan niks tegen de dreiging 43....Df1+ gevolgd door mat wat zetten later.
5. 13....Dxe4 was de beste zet. Wat ik niet goed kon berekenen was of ik zijn dame kon weggagen zodat ik kon rokeren. Dat dacht ik met 13...Tc8 wel te kunnen. Er volgde (dat had ik allemaal gezien): 14.Ld3,Pd4 15.Dxe5,Pxc2 16.Lxc2,Txc2. Ik had nu alleen 17.Db8+,Tc8 gezien. Hij speelde echter 17.Lc5, Niet gezien. Had ik nu maar 17....Df6 gedaan, dan viel het nog wel mee. Ik zag nu niets beters dan de kwaliteit te geven met 17....Txc5.
6. Zwart speelde 38....Txe2 39.Txe2,Lg4+ en won zo de kleine kwaliteit (paard en loper tegen een toren).
7. Maar zwart zag niet de truc die wit toen deed: 40.Te8+,Kxe8 41.Pxf6+ gevolgd door 42.Pxg4.
8. Ik speelde 44.Pc4 en zwart heeft niets beter dan het paard te slaan. Wit pakt dan de loper en de zwarte pionnen kunnen niet doorlopen.
9. Ik speelde 19....Pce5. Ik zet het paard dus gewoon "en prise". Dat lijkt dom of raar, maar ja, die pion op f4 kan nu eenmaal niet op g5 én e5 slaan. Na 20.fxe5,Lxd2 21.Dxd2 (even tussendoor op d6 slaan is slecht, want na 21....Dxd6 dreigt zwart mat op h2),Pxe5 staat zwart een pion voor.
10. Ik speelde 20....Lc3 en wit speelde precies wat ik wilde: 21.Lxc3,Dxc3 en na 22.Tc1 dacht wit mijn loper te winnen, maar hij had 22....La4 gemist. Slaat wit die loper dan pak ik de toren en als de toren mijn dame neemt (wat gebeurde) pak ik zijn dame met de loper.

Peter van der Borgt